بسم الله الرحمن الرحیم

نمودار پژوهشی تبیین باب بیان مبتنی بر منزلت

- جمع میان روایات چگونه است؟
  - ۱) ارتباطات میان دامنه آیات و روایات به چند صورت قابل تصور است؟
    - ۱) عدم ارتباط بین ظهورات شرعی ← قائلی ندارد
    - ۲) پذیرش اصل ارتباط بین ظهورات شرعی و ارائهٔ روش جمع اجمالی ← جمع عرفی؛ (مشهور متأخرین)
    - ۳) پذیرش نظام ارتباط بین ظهورات شرعی ← نتیجه: نظام ارتباطات و جمع میان روایات، نیازمند توصیف فقهی است. (نظریه مختار) ← فقه‌البیان؛ حاوی ۹ دسته قاعده استظهاری برای کشف و تبیین نظام ارتباطات میان ظهورات شرعی
      - ۱) بیان مبتنی بر ظرفیت
      - ۲) بیان مبتنی بر تأمل
      - ۳) بیان در فضای نظام مقایسه
      - ۴) بیان مبتنی بر مُکث
      - ۵) بیان مبتنی بر رفق
      - ۶) بیان مبتنی بر منزلت
      - ۷) بیان مبتنی بر انفتاح
      - ۸) ؟
      - ۹) ؟
  - ۲) باب بیان مبتنی بر منزلت چیست؟
    - تعریف ← نصوص دینی شامل روایات مبیّن امور دینی و روایات مبیّن منزلت‌های تحقق آن امور دینی است. ← حجیت:
      - قال امیرالمؤمنین علیه السلام: اَلعَدلُ یَضَعُ الاُمُورَ مَوَاضِعَه - نهج‌البلاغة
      - قیل]بأمیرالمؤمنین علیه السلام[صِف لَنا العَاقِلَ فَقَالَ ع هُوَ الَّذِی یَضَعُ الاُمُورَ مَوَاضِعَه فَقِیلَ فَصِف لنا الجَاهِلَ فقال قد فَعَلتُ - نهج‌البلاغة
    - تصویر
      - بیان هدایت‌آفرین تنها در قالب منزلت‌های خاصی، تأثیر حداکثری می‌گذارد. (فایدهٔ فقهی)
      - جلوگیری از برداشت‌های التقاطی و استلزام‌گیری‌های ناصحیح از روایات(فایدهٔ اصولی)
        - اگر به روایات متعدد مبیّن «منزِل علم» که «ائمه علیهم السلام« هستند، توجه نشود، دیدگاه‌های ارتکازی و بعضی روایات مجمل مانند «اطلبوا العلم ولو بالصین» این توهم را ایجاد می‌کند که محاسن و منافع مطرح درباره امر «علم» در روایات مربوط به گزاره‌های پوزیتیویستی هم می‌شود
      - تأمین قرائن جبران‌کنندهٔ ضعف سند در روایات (فایدهٔ رجالی)
        - روایات موثوق‌الصدور مبیّن منزل، روایات ضعیف مبیّن امر را تصحیح می‌کند و بر روایات موثوق‌الصدور مبیّن امر نیز روایات ضعیف مبیّن منزل را تقویت می‌کند.
    - تصمیم
      - ۱) کشف منزل و موضع مربوط به هر امر در نصوص دینی
        - نمونه:
          - اولاً: علم کتاب مرتبط با تنزیل و تأویل آیات است (تبیین امر)
          - ثانیاً: علم کتاب تنها در نزد ائمه علیهم السلام است. (تبیین منزل امر)
      - ۲) تبیین ارتباط هر منزلت و موضع با منزلت‌ها و موضع‌های دیگر (نظام منزلت‌ها)
      - ۳) تبیین اثر منزلت‌های غیر مباشر بر امر مورد بحث
        - نمونه ۱: ارتباط میان «پدر» به عنوان منزل «تربیت» و «امام» به عنوان منزل «علم».
        - نمونه ۲: ارتباط میان «شخص» به عنوان منزل «اختیار» با «عالم مؤمن» به عنوان منزل «مشاور».